

Onderlegger transitiegroep 'Versterking van de kracht van stedelijke regio's'

Om de kracht van stedelijke regio's daadwerkelijk te versterken is de transitiegroep van mening dat Nederland niet meer als dichtbevolkt land zou moeten worden beschouwd, maar juist als **dunst bevolkte stadsstaat ter wereld**. Voor de stedelijke transitie is het nodig op een ander schaalniveau naar Nederland en naar de opgaven waar we voor staan, te kijken. Dit vraagt lef, loslaten, vertrouwen en ambitie. Alleen dan kan Nederland zijn positie als een van de meest concurrerende landen ter wereld handhaven.

Om de transitie naar Nederland als dunstbevolkte stadsstaat te versnellen zijn er op verschillende terreinen veranderingen nodig. Deze terreinen zijn governance, duurzaamheid, inclusiviteit, fiscaliteit en duurzame bereikbaarheid.

Nederland als dunst bevolkte stadsstaat vraagt op het gebied van governance nieuwe manieren van werken tussen communities en het openbaar bestuur. Dit is nodig om het afnemende vertrouwen in de overheid en het gezag van wetenschap en instituties en het groeiende gevoel van 'groot ongenoegen' te keren. Het vraagt de ambitie om de **raakvlakken in inhoud** te benutten om deze nieuwe manieren van werken te laten ontstaan. Maak de inhoud leidend als het gaat om de schaal, de besluitvormingsprocedure en het besluitvormingsniveau. Dit betekent dat lokaal wordt gedaan wat lokaal kan, regionaal wat regionaal kan, nationaal wat nationaal moet en internationaal wat internationaal moet. 'Regionaal' wordt hierbij gedefinieerd aan de hand van de inhoud. Er wordt niet gestart bij bestaande bestuurslagen, maar de opgave bepaalt de betrokken partijen. Daarbij is het van belang de beweging van onderop, een serieuze plaats te geven op het speelveld naast Markt en Overheid. Deze beweging is nodig om samen de opgaven op te pakken die een volhoudbare toekomst vraagt en hier ook de verantwoordelijkheid voor te nemen. Alle betrokkenen worden vanaf het begin van het proces meegenomen in de inhoud. Investeer daarbij in proceskwaliteit door het faciliteren van een gedeeld beeld van de werkelijkheid in de uitgangssituatie als ook in de vervolgstappen.

Nederland als dunstbevolkte stadsstaat betekent op het gebied van duurzaamheid een nieuwe balans tussen het investeren in rood, blauw en groen. Een balans op basis van een **Central Park+ concept**, dat wil zeggen een rood, blauw en groen-concept op alle niveaus: nationaal, regionaal en lokaal. 'Groen'-voorbeeld hiervan op nationaal niveau is het onderscheiden van gebieden, bijvoorbeeld het groene hart, de groene longen, het blauwe hart en op lokaal gebied, wijkniveau, de groene scheggen. Investeren in blauw en groen is investeren in het landschap als vestigingsvoorwaarde. In de 21^e eeuw misschien wel het belangrijke wapen om als winnaar uit de bus te komen in de 'global battle for talent' Voor de investeringen in rood betekent dit dat deze complementair zijn tussen gebieden in plaats van competitief. In dit concept wordt de natuurlijke kwaliteit / eigen identiteit van gebieden uitvergroot. Krimpgebieden worden hierbij bijvoorbeeld beschouwd in hun kracht als 'groene longen' voor Nederland. Veiligheid en gezondheid zijn dwarsdoorsneden bij alle transitieën.

Dit concept biedt ook kansen om de groeiende vermeende tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen op het gebied van inkomen, gezondheid, kansen op de arbeidsmarkt, welbevinden en sociaal-culturele opvattingen te keren. Nederland als dunstbevolkte stadsstaat betekent op het gebied van inclusiviteit dat we uitgaan van **sociaal-inclusieve parksteden**, bezien in samenhang met hun omgeving (waaronder de krimpgebieden). Diversiteit van de verschillende gebieden wordt gezien als kracht. Deze diversiteit komt ook terug in de voorzieningen. Deze worden afgestemd op de behoefte en de sociale structuur van het gebied. Het centrum van de stad heeft bijvoorbeeld bioscopen, terwijl een dorp juist investeert in buurthuizen. Er wordt dus niet geïnvesteerd om te concurreren met het naburige gebied of stad. Mensen voelen zich verbonden met hun buurt, maar kunnen zich fysiek en digitaal wel snel verbinden met hun omgeving. Voorzieningen elders zijn dus goed bereikbaar.

Nederland als dunstbevolkte stadsstaat betekent op het gebied van fiscaliteit dat het klassieke systeem van 'level playing field' en de financiële regelingen om dat in stand te houden op zijn kop

moet, omdat kleine, bottom up, initiatieven daarmee worden gefrustreerd. Voorbeelden hiervan zijn de tiny houses en woonboten. Daarnaast moet worden gezorgd dat zoveel mogelijk 'groen' wordt geïnvesteerd: **een vergroening van het financieel instrumentarium.**

Bij het mobiliteitsbeleid in de hoog-stedelijke gebieden is de prioriteitsvolgorde: voetganger, fiets, schoon openbaar vervoer. Een hoogwaardig railnetwerk verbindt de groene longen met de verstedelijkte gebieden. De niet-verstedelijkte gebieden worden ontsloten door nieuwe vraag-gestuurde mobiliteitsconcepten.